

Nove spoznaje o pristupima liječenju malignih tumora usne šupljine

Zaviša Čolović

Klinika za bolesti uha, grla i nosa s kirurgijom glave i vrata KBC Split

Izbor metode liječenja malignih tumora usne šupljine ovisi o obilježjima tumora (primarno sijelo, veličina (T), blizina kosti (maksile ili mandibule), status limfnih čvorova vrata (N), prethodno liječenje, te patohistološkim karakteristikama tumora (tip, gradus, dubina invazije), potom ovisi i o karakteristikama, tj. preferencijama vezanim uz bolesnika i liječnika. Biološko ponašanje primarnog karcinoma usne šupljine je različito, ovisno o različitim sijelima tumora. Najvažniji čimbenik koji utječe na konačni ishod liječenja malignih tumora usne šupljine je stadij bolesti u trenutku dijagnoze.

Okolo liječenja karcinoma usne šupljine je najmanje dvojbe. Uzimajući u obzir općenito maligne tumore glave i vrata, tu je kirurško liječenje za većinu karcinoma prva opcija i pruža najbolje šanse za izlječenje. Planiranje liječenja malignih tumora usne šupljine uključuje plan resekcije primarnog tumora, postupanja s limfnim čvorovima vrata (profilaktična ili kurativna disekcija vrata), te plan rekonstrukcije nastalog defekta. Dakle, pristup kirurškom liječenju karcinoma usne šupljine ovisi o lokaciji samoga tumora, veličini tumora, odnosu tumora prema kosti (maksile ili mandibule), te debljini infiltracije. Rani stadiji se, načelno, liječe monomodalitetno, a uznapredovali multimodalitetno.

U TNM klasifikaciju primarnog malignog tumora usne šupljine uveden je pojam „dubina invazije“, koja se mjeri od razine bazalne membrane zdrave sluznice uz tumor, okomito do najdublje točke invazije, gdje je referentna točka dubina invazije od 5 mm i svako povećanje dubine invazije za 5 mm klasificira primarni tumor za stupanj više. Zadnjih 30 godina poboljšano je preživljenje bolesnika s karcinomom usne šupljine zahvaljujući uglavnom boljem razumijevanju biologije lokalne progresije bolesti, potom ranoj identifikaciji i liječenju metastaza na vratu, uz poboljšanu adjuvantnu radio i kemoterapiju, te ciljane terapije i imunoterapiju.

Ključne riječi: karcinom, usna šupljina, liječenje